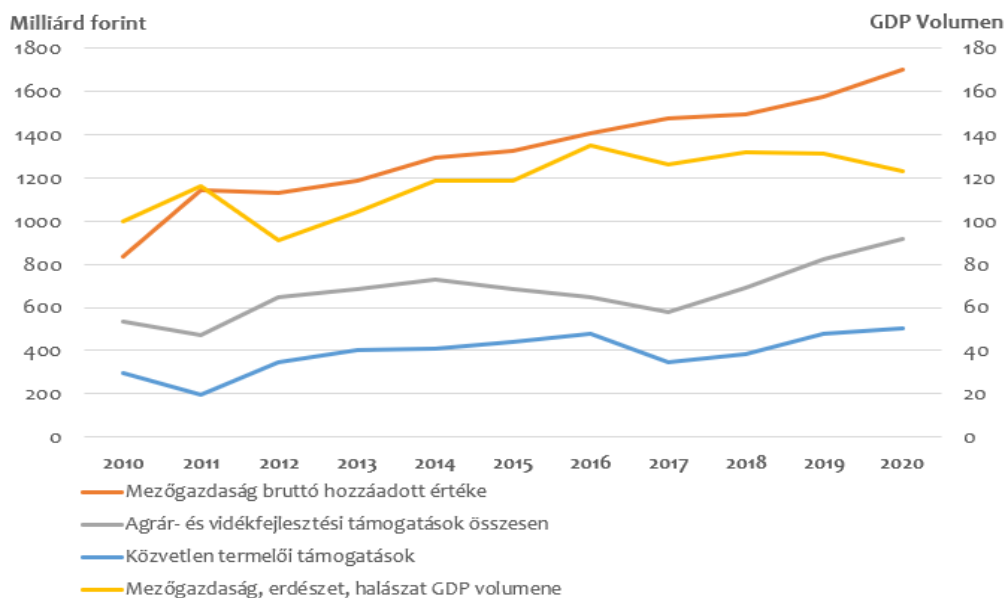

Hova tűnnek az agrártámogatások?

Szokás politikusi megnyilvánulásokban a nemzetgazdaság egyik alappilléreként utalni a mezőgazdaságra. Az agrárium és azon belül is a magyar gazdák támogatása a mindenkori kormány gazdasági stratégiájának szerves részét alkotta. **A támogatások túlnyomó részét azonban jelenleg mégis az EU biztosítja.** Az évi 450 milliárd Ft közvetlen támogatás, valamint az agrár- és vidékfejlesztési forrásokon keresztül adott évi átlagos 300 milliárd Ft igen jelentős eszköz lehetne az agrárgazdaság modernizációjára, versenyképességének javítására.

Mezőgazdaság nominális és reál GDP-jének, valamint az agrár- és azon belül a közvetlen támogatások alakulása, 2010-2020 (milliárd forint, 2010 = 100%)

Forrás: KSH, AKI és a GKI adatai alapján számítás

A mezőgazdaság bruttó hozzáadott értéke 2010 és 2020 között – a KSH adatai szerint - nominálisan kétszeresére (833 milliárd Ft-ról 1,7 ezer milliárd Ft-ra) növekedett. Ugyanakkor **a mezőgazdaság GDP-je volumenben mindössze 23%-kal bővült (szemben a nemzetgazdaság 64%-os értékével).** Ugyanezen időszak alatt - az Agrárközgazdasági Intézet (AKI) adatai szerint¹ - az agrár- és vidékfejlesztési támogatások összege 72%-kal (534 milliárd Ft-ról 919 milliárd Ft-ra) növekedett (ezen belül a közvetlenül a termelőkhez került támogatások összege 68%-kal (297 milliárd Ft-ról 500 milliárd Ft-ra) gyarapodott. **A mezőgazdaság hozzáadott értékén belül a közvetlen termelői támogatások súlya 29%, a teljes támogatás aránya pedig 54% volt 2020-ban (a 2010-2020 közötti éves átlag pedig rendre 28%, illetve 51%). Ez arra utal, hogy alacsony szinten hasznosulnak az EU mezőgazdasági támogatásai,** aminek több oka is lehet.

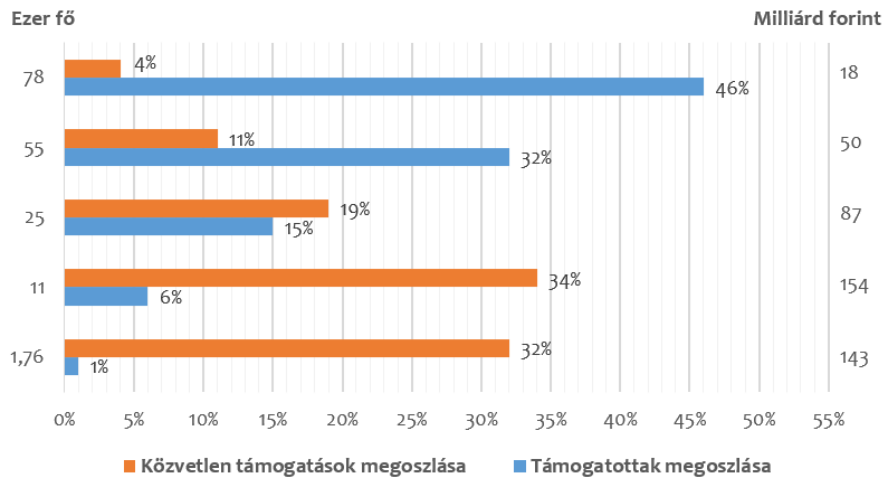
Az **egyik,** hogy a támogatások folyamatos növekedése mellett azok nagy része nem jut el a kisebb termelőkhez, gazdákhöz, **hanem a közepes- és nagyméretű gazdaságok, illetve a földtulajdonosok részesednek belőle (a bérleti díjon keresztül).** A másik ok, hogy a bérelt földeken a bérlő nem érdekelt abban, hogy olyan beruházásokat hajtson végre, amelyek javítják a termőföld minőségét, így ezekre nem költ. Ehelyett a gépesítésben érdekelt, részben mert ahhoz jelentős támogatások kapcsolódnak (alacsony kamatú és

¹ <https://www.aki.gov.hu/product-category/penzugyi-hirlevel/>

kamatmentes hitelek, vissza nem térítendő támogatások), részben mivel a gépek a bérleti szerződés lejárta után is nála maradnak.

Közvetlen támogatások megoszlása a támogatáshoz jutók száma és részesedése, valamint az összes közvetlen támogatás nagysága szerint, 2019

(ezer fő, százalék, milliárd Ft)

Forrás: Európai Bizottság adatai alapján GKI számítás

Az Európai Bizottság legfrissebb, 2019-as adatai, alapján² 171 ezer jogosult jutott közvetlen támogatáshoz, továbbá a **használt területek több mint 42%-át adták bérbe hazánkban³. 2019-ben a támogatottak közel fele (78 ezer jogosult) a támogatások csupán 4%-hoz jutott (18 milliárd Ft), ami átlagosan 231 ezer Ft-ot jelentett, miközben a támogatásra jogosultak 1%-a (1768 jogosult) kapta az összes közvetlen támogatás 32%-át (143 milliárd Ft-ot), ami egy jogosultra vetítve 81 millió Ft-ot jelentett. Össességében a támogatásra jogosultak 87%-a (149 ezer jogosult) átlagosan csak 712 ezer Ft közvetlen támogatást kapott 2019-ben (s az összes ilyen támogatás 23%-át).**

Mindezek hatására a magyar gazdaságok száma 10 év alatt majdnem harmadával esett (351 ezerről 234 ezerre) vissza, ami jelzi, hogy nem vonzó a mezőgazdaság a kisebb gazdálkodóknak, illetve, hogy erőteljes (főleg föld) koncentráció zajlik, miközben a „NER-es agrárbárók” a kapott támogatásokat nem feltétlenül a hazai mezőgazdaságban vagy agrárbusinessben hasznosítják.

GKI GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

1092 Budapest, Ráday u. 42-44. Telefon: 06-1-318-1284; E-mail: gki@gki.hu

További információk:

Molnár László, molnar.laszlo@gki.hu, +36-30-577-0832

Hannya Omar, hannya.omar@gki.hu +36-70-425-7261

² https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/farming/documents/direct-aid-indicative-figures-2019_en.pdf

³ https://www.parlament.hu/documents/10181/4464848/Infojegyzet_2020_9_foldtulajdon_viszonyok.pdf